

Catarina Nilsson
Trafikplanering
08-508 262 42
catarina.nilsson@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-03-15

Tillgänglighetsarbeten 2012. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att uppdra åt kontoret att genomföra investeringsåtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning för 40 mnkr enligt detta utlåtande.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Kristofer Tengliden
Tf Avdelningschef

Anton Västberg
Enhetschef

Sammanfattning

I stadens budget för 2012 med inriktning för 2013 och 2014 framgår att arbetet med att göra Stockholm tillgängligt är prioriterat. Målet är att alla projekt ska inkludera tillgänglighetsåtgärder och budgetera för dem. För de brister som fortfarande kvarstår samt där inga andra projekt planeras inom snar framtid behöver dock även fortsättningsvis egna investeringsmedel avsättas.

Sedan juli 2001 gäller lagen om undanröjande av "enkelt avhjälpna hinder". Detta genomförandebeslut omfattar en investeringsåtgärd på 40 mnkr för 2012 för att åtgärda "enkelt avhjälpna hinder" samt sittplatser, ledstråk och kantstenshöjning vid busshållplats. Den största delen av avsatta medel går till ombyggnader av

övergångsställen och busshållplatser. Åtgärderna i innerstaden är oftast dyrare att utföra än i ytterstaden. Dessutom är antalet högfrekventerade platser störst i innerstaden. Av denna anledning avsätts en högre andel medel för innerstaden än ytterstaden.

Utöver arbetet med att undanröja hinder omfattar projektet även ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för det fortsatta arbetet med ”enkelt avhjälpna hinder” och busshållplatser.

Kontoret kommer även fortsätta arbetet med att sprida kunskap genom insiktsutbildningar, föredrag och samarbete samt bedriva utvecklings-, och påverkansarbete kring tillgänglighetsfrågan.

Bakgrund

I stadens budget för 2012 framgår att arbetet med att göra Stockholm tillgängligt är prioriterat. För att göra Stockholm tillgängligt för alla krävs det att stadens nämnder och bolag tar ett ansvar och ser tillgänglighetsfrågorna som en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten.

På trafikkontoret finns stor kompetens och erfarenhet inom området tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Ombyggnader, utvecklingsarbeten och andra förbättringar för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har utförts under många år. Tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har ökat men fortfarande återstår mycket arbete för att Stockholm ska bli en stad för alla.

Sedan juli 2001 gäller lagen om undanröjande av ”enkelt avhjälpna hinder”. Tillämpningsföreskrifterna återfinns i BFS¹ 2011:13.

”Ett hinder mot tillgänglighet eller användbarhet på en allmän plats ska alltid avhjälpas, om hindret med hänsyn till de praktiska och ekonomiska förutsättningarna är enkelt att avhjälpa.” Lag (2011:335).

Exempel på åtgärder som omfattas av ”enkelt avhjälpna hinder” är sänkningar vid övergångsställen och andra passager, utbyte av rännalar, kontrastmarkering av busshållplatser, övergångsställen och trappor, komplettering med handledare i trappor, infällning av släta ytor i ojämn beläggning och sänkning av kantsten vid handikapparkeringsplats.

¹ Boverkets författningssamling

Tillgänglighetsarbete på trafikkontoret

Fysiska åtgärder

Arbetet med att få tillgänglighetsfrågorna att ses som en naturlig bestandsdel och ingå i den ordinarie verksamheten fortsätter. Målet är att alla projekt ska inkludera tillgänglighetsåtgärder och budgetera för dem. För de brister som fortfarande kvarstår samt där inga andra projekt planeras inom snar framtid behöver dock även fortsättningsvis egna investeringsmedel avsättas. Projektet "Tillgänglighetsarbeten 2012" har som syfte att identifiera och åtgärda brister, inom nämndens ansvarsområde, som omfattas av lagen om "enkelt avhjälpna hinder".

Arbetet med att bygga om övergångsställen och gångpassager samt utföra kontrastmarkeringar vid busshållplatser fortsätter under 2012. Höjning av kantsten vid busshållplatser räknas inte som ett "enkelt avhjälpn hinder". Krav finns dock i andra skrivningar på att även kollektivtrafiken ska göras tillgänglig. Som väghållare ansvarar kontoret bland annat för kantstenshöjden vid busshållplatserna. Höjning av kantsten utförs lämpligen i samband med ovan nämnda åtgärder och inkluderas därför i projektet. Under 2012 kommer åtgärder på stomlinjernas hållplatser samt där omkringliggande övergångsställen och gångpassager att prioriteras.

2012 kommer korsningarna kring Nockebybanans hållplatser att ses över. Korsningarna upplevs, särskilt av äldre och personer med synnedsättning, som mycket otrygga och komplicerade.

Ledstråk utomhus omfattas inte heller av "enkelt avhjälpna hinder". I föreskrifternas motsvarande text för inommiljön finns dock ledstråk med. En anledning till skillnaden kan vara att när föreskrifterna för "enkelt avhjälpna hinder" togs fram fanns stor oklarhet i utformning och materialval lämpliga för ledstråk i utemiljön. Kunskapen har ökat och ledstråk utomhus inkluderas därför i projektet. För att öka kontorets kunskap kring ledstråk anlades ledstråk på fyra platser (Blackeberg, Abrahamsberg, Traneberg och Kärrtorp) under 2011. Ytterligare ett ledstråk (Hässelby) kommer att läggas under 2012. Projektet avslutas under 2012 med bland annat informationskampanj och utvärdering. Vid utvärderingen kommer bland annat personer med synnedsättning att delta.

Under 2011 påbörjades ett arbete kring kontrastmarkering av trappor. Arbetet fortsätter under 2012 och omfattar produktutveckling, inventering och fysiska åtgärder.

Under 2011 påbörjades efter önskemål från SRF (synskadades riksförbund) ett projekt kring funktionerna i trafiksignalernas tryckknappslåda. Syftet med

projektet är att göra signalerna mer hörbara. Projektet fortsätter under 2012. Vid utvärderingen kommer personer med synnedsättning att delta.

Efterfrågan på sittplatser i gatumiljön är stor. Även sittplatser inkluderas därför i projektet.

Projektet omfattar åtgärder i både inner- och ytterstaden.

Åtgärderna ska utformas i enlighet med stadens handbok "Stockholm - en stad för alla, Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö", som utgår från gällande lagar och föreskrifter.

Utöver arbetet med att undanröja hinder omfattar projektet även ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för det fortsatta arbetet med "enkelt avhjälpta hinder" och busshållplatser. Strategin ska innehålla avvägningar kring åtgärder, långsiktig handlingsplan samt en kostnadsuppskattning. En översyn är en förutsättning för att få en heltäckande bild av det återstående arbetet.

Övriga insatser som ska bidra till ökad tillgänglighet

Förutom arbetet med att åtgärda brister i den befintliga miljön är det viktigt att säkerställa att all ny- och ombyggnad blir tillgänglig. Kunskapen om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska finnas med i planering, projektering och anläggning av alla kontorets projekt.

Den mångåriga kunskapen om frågorna skall tas tillvara och används i kommande projekt. Arbetet med att utveckla och driva tillgänglighetsfrågorna framåt kommer att fortsätta med inriktning mot nämndens ansvarsområden.

Kontorets tillgänglighetsarbete har rönt stort intresse både nationellt och internationellt. Kontoret kommer även fortsättningsvis ta emot studiebesök och informera vid olika tillfällen om tillgänglighetsarbetet. Det är viktigt att behålla förtroendet och att fortsätta utveckla samarbetet med råden för funktionshinderfrågor och handikapporganisationerna så att de åtgärder som utförs ger den effekt som avses.

Kontoret avser fortsätta hålla och erbjuda insiktsutbildningar.

Samarbetsprojekt kring navigeringsstöd för bland annat personer med synnedsättning, eAdept kommer att fortsätta. Prototypen har utvecklats och kompletterats under flera år. Långtidstesterna för "eAdept" avslutades i juni 2011. Justeringar och förbättringar utifrån testresultaten utfördes därefter i systemet. En ny provdrift startades upp under slutet av 2011 för att verifiera resultatet av förändringarna och för att kvalitetssäkra produkten. Under 2012 ska formerna för fortsatt drift klargöras.

Kontoret kommer under 2012 fortsätta sätta fokus på några årligen återkommande tillgänglighetsproblem som uteserveringar och snöröjning.

Ärendets beredning

Trafik- och renhållningsnämndens råd för funktionshinderfrågor har tagit del av tjänsteutlåtandet och getts tillfälle att lämna synpunkter, se Bilaga 1.

Analys och konsekvenser

- ekonomiska

I stadens budget för 2012 anges att arbetet med att göra Stockholm tillgängligt för alla är prioriterat. Kontoret avser därför att utföra investeringsåtgärder för 40 mnkr under 2012 för att åtgärda ”enkelt avhjälpna hinder” samt busshållplatser, sittplatser och ledstråk. Medel finns avsatta i verksamhetsplanen för 2012. Medlen fördelas enligt följande:

	Innerstad	Ytterstad
Övergångsställe/Busshållplats	24	12,5
Ledstråk		1
Trappor	0,2	0,8
Övrigt (soffor, släta stråk, sänkning hk-p, mm)	0,3	0,6
Åtgärdsplan ”Enkelt avhjälpna hinder”	0,3	0,3
Summa	24,8	15,2

Övergångsställen och busshållplatser är de åtgärder som är dyrast att utföra samt där stora brister fortfarande kvarstår. Innerstadens åtgärder är oftast dyrare att utföra än de i ytterstaden. Dessutom är antalet högfrekventerade platser störst i innerstaden. Av dessa anledningar prioriteras övergångsställen och busshållplatser samt en högre andel medel för innerstaden än ytterstaden.

Kontoret har ansökt om en statlig medfinansiering på upp till 5,5 mnkr för tillgänglighetsskapande åtgärder inom kollektivtrafiken samt för åtgärderna längs Nockebybanan.

I övrigt ska tillgänglighetsåtgärder ses som en naturlig del i kontorets projekt och projekten ska säkerställa att kunskap och budget finns med avseende på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Övriga arbetsinsatser på kontoret för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, exempelvis utvecklingsarbete, insiktsutbildningar, påverkansarbete och kunskapsspridning, kommer att belasta driftbudgeten.

- risk och osäkerhet

Investeringen avser ett flertal mindre åtgärder som är väl kända. Risken för överskridande av budgetramen anses därför som liten.

- miljö

Kontorets miljöpolicy ska följas vid genomförandet av projektet.

-driftkonsekvenser

Driftskostnaderna blir inte avsevärt högre än dagens.

- måloppfyllelse

Visionen för Stockholm år 2030 är en konkurrenskraftig och attraktiv storstad i världsklass. En huvudstad i världsklass är självklart en stad för alla. Stadens övergripande mål är att Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök och i trafik- och renhållningsnämndens verksamhetsmål framgår att "Stockholm ska vara tillgängligt för alla." Genom att på ett systematiskt sätt ta bort hinder som omöjliggör eller försvårar för personer med funktionsnedsättning att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap bidrar trafikkontoret till en förbättrad tillgänglighet inom sitt ansvarsområde.

"Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016" antogs av kommunfullmäktige 2011-06-13. Trafikkontorets arbete med att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning drivs utifrån programmets innehåll. Kontorets ledningsgrupp har i samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor tagit fram aktiviteter för 2012 utifrån programmets mål.

Kontorets arbete ligger också i linje med de lagkrav som finns med avseende på undanröjande av "enkelt avhjälpna hinder" samt att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig.

-tillgänglighet

Huvudsyftet med kontorets tillgänglighetsarbete är att göra Stockholm till en stad för alla.

-påverkan på barn

I FN:s barnkonvention framgår bland annat att barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör ett aktivt deltagande i samhället. För att detta ska vara möjligt krävs ett tillgängligt Stockholm. Genom ett fortsatt systematiskt arbete med att ta bort hinder ökar möjligheten för barn och

ungdomar med funktionsnedsättning att ta del av samhället i gemenskap med andra.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden beslutar att uppdra åt kontoret att genomföra investeringsåtgärder för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning för 40 mnkr under år 2012 enligt detta utlåtande.

Slut